

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 739 din 10 decembrie 2025

referitoare la obiecția de neconstituționalitate a Legii privind stabilirea unor măsuri de redresare și eficientizare a resurselor publice și pentru modificarea și completarea unor acte normative

Elena-Simina Tănăsescu	— președinte
Asztalos Csaba-Ferenc	— judecător
Mihai Busuioc	— judecător
Mihaela Ciochină	— judecător
Cristian Deliorga	— judecător
Dacian-Cosmin Dragoș	— judecător
Dimitrie-Bogdan Licu	— judecător
Laura-Iuliana Scântei	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Benke Károly	— prim-magistrat-asistent

1. Pe rol se află soluționarea obiecției de neconstituționalitate a Legii privind stabilirea unor măsuri de redresare și eficientizare a resurselor publice și pentru modificarea și completarea unor acte normative, obiecție formulată de un număr de 28 de senatori aparținând Grupului parlamentar al Alianței pentru Unirea Românilor.

2. Obiecția de neconstituționalitate a fost înregistrată la Curtea Constituțională cu nr. 13.299 din 19 noiembrie 2025 și constituie obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 4.611A/2025.

3. În motivarea obiecției de neconstituționalitate se arată că angajarea răspunderii Guvernului în fața Parlamentului reprezintă un mijloc de legiferare de către Guvern, acesta substituindu-se Parlamentului atunci când răspunderea sa este angajată pentru un proiect de lege. În același timp, angajarea răspunderii poate demonstra o relegitimare a Guvernului în raporturile sale cu Parlamentul și poate fi înțeleasă drept o formă de control parlamentar al modului în care Guvernul își exercită atribuțiile corespunzătoare angajării răspunderii sale.

4. Se consideră că instituția angajării răspunderii prevede posibilitatea Guvernului de „a forța” adoptarea „unui program, a unei declarații de politică generală sau a unui proiect de lege”. Dacă o moțiune de cenzură a fost adoptată, Guvernul este demis. În cazul în care Guvernul nu a fost demis, proiectul de lege prezentat, modificat sau completat, după caz, cu amendamente acceptate de Guvern se consideră adoptat. La situația anterior menționată se adaugă și ipoteza în care, deși angajarea răspunderii nu a fost urmată de adoptarea moțiunii de cenzură, proiectul de lege a fost contestat în fața instanței constituționale în temeiul art. 146 lit. a) din Constituție, aceasta constatând neconstituționalitatea sa. Chiar dacă art. 114 din Constituție nu prevede expres procedura ce va fi urmată în acest caz, respectiv dacă proiectul de lege va intra în procedura obișnuită sau va reflecta procedura inițială, în care Guvernul își asumă răspunderea pe proiectul de lege modificat în acord cu exigențele constituționale, Birourile permanente reunite, în mod greșit, au optat pentru soluția de a trimite proiectul pentru adoptare prin votul plenului reunit al celor două Camere legislative, deoarece proiectul reexaminat trebuie să urmeze întocmai aceeași procedură ca proiectul inițial asupra căruia Guvernul si-a angajat răspunderea.

5. Unul dintre principiile generate ale dreptului, consacrat inclusiv în materia dreptului public, este principiul simetriei actelor juridice, potrivit căruia modificarea sau completarea unui act trebuie să se realizeze prin aceeași procedură și cu aceleași garanții care au caracterizat adoptarea actului inițial. În sensul aplicării acestui principiu în ipoteza anterferită se invocă faptul că legea asupra căreia Guvernul își angajează răspunderea este rezultatul unei proceduri legislative cu caracter excepțional, accelerat și restrictiv, în care rolul Parlamentului este mult diminuat, iar adoptarea legii se realizează strict cu posibilitatea prezentării unui text consolidat ce include doar amendamentele acceptate de Guvern. Or, în măsura în care Curtea Constituțională constată neconstituționalitatea unor dispoziții, reexaminarea legii nu poate avea loc într-o procedură diferită, întrucât ar altera natura juridică a actului normativ și ar crea o asimetrie între adoptarea inițială (procedura excepțională) și modificarea ulterioară (procedura obișnuită). În această ipoteză, s-ar permite Parlamentului să transforme, în mod indirect, o procedură de adoptare a unui proiect de lege prin angajarea răspunderii într-una ordinară de adoptare, ceea ce contravine chiar voinței inițiatorului și arhitecturii procedurii prevăzute de art. 114 din Constituție. Astfel, se apreciază că reexaminarea în urma deciziei Curții Constituționale nu poate conduce la schimbarea naturii procedurii aplicabile, singura cu care Parlamentul a fost investit de către inițiator, respectiv Guvernul. Altfel, Parlamentul ar exercita, în mod neconstituțional, o „revizuire procedurală” a proiectului de lege, substituindu-se Guvernului în alegerea modalității de legiferare. În consecință, trimiterea proiectului în procedură legislativă ordinară încalcă principiul simetriei actelor juridice, aplicat prin analogie procedurii de legiferare și, implicit, art. 114 și 147 din Constituție.

6. Un alt argument este reprezentat de faptul că angajarea răspunderii Guvernului asupra unui proiect de lege reprezintă o instituție juridică având regim constituțional autonom, guvernată de condiții cumulative stricte stabilite în jurisprudența Curții Constituționale. Se subliniază că în măsura în care legea a fost adoptată prin procedura excepțională a angajării răspunderii, atunci și punerea ei în acord cu decizia Curții trebuie realizată în cadrul aceleiași proceduri, cu aceleași caracteristici structurale, întrucât nu se poate transforma natura actului juridic în urma reexaminării. În caz contrar, Parlamentul ar modifica un proiect asupra căruia nu are inițiativă legislativă și s-ar genera o fractură între voința Guvernului și voința Parlamentului. În același timp se creează și un precedent periculos prin care orice proiect adoptat prin angajarea răspunderii ar putea fi „convertit” ulterior într-o lege adoptată în procedură ordinară, contrar spiritului Constituției.

7. Se mai arată că opțiunea de a investi Parlamentul prin angajarea răspunderii aparține exclusiv Guvernului. Parlamentul nu are competența constituțională să transforme această procedură într-o procedură legislativă ordinară, nici înainte, nici după controlul de constituționalitate. Din momentul în care

Guvernul a investit Parlamentul cu un proiect prin angajarea răspunderii, natura juridică a procedurii este fixată și nu mai poate fi schimbată de Parlament. Art. 147 alin. (2) din Constituție nu permite Parlamentului să modifice procedura aleasă de Guvern, ci doar reexaminarea dispozițiilor neconstituționale, în cadrul aceleiași proceduri în care legea a fost adoptată.

8. Se apreciază că modificările rezultate în urma reexaminării dispuse potrivit art. 147 alin. (2) din Constituție nu pot fi însoțite de Parlament în absența unei noi angajări exprese din partea Guvernului. Procedura angajării răspunderii este o procedură constituțională unitară și indivizibilă, în care Guvernul este singurul titular al proiectului, singurul care acceptă sau respinge amendamente și singurul care își asumă consecințele politice ale prezentării textului, inclusiv riscul demiterii prin moțiune de cenzură. Dacă, în etapa reexaminării, Parlamentul ar modifica substanțial proiectul sau ar adopta un text asupra căruia Guvernul nu și-a reînnoit angajarea răspunderii, s-ar genera o veritabilă *lex tertia*, un act normativ cu un conținut care nu mai aparține nici Guvernului — care nu l-a prezentat și nu și-l asumă — și nici Parlamentului — care nu l-a adoptat prin procedura legislativă ordinară. Această soluție ar echivala cu situația absurdă în care Parlamentul „își angajează răspunderea în fața sa”, deși instituția prevăzută de art. 114 are ca premisă necesară existența unui executiv care solicită încrederea legislativului. În plus, admiterea unei asemenea practici ar eluda dreptul constituțional al actorilor politici interesați să depună o moțiune de cenzură asupra formei finale a textului. Se mai învederează că reexaminarea poate viza articole esențiale sau chiar premisele generale ale proiectului, ceea ce poate impune o reevaluare completă a structurii și finalității legii. Într-o asemenea situație, doar Guvernul poate decide dacă forma modificată mai reprezintă soluția normativă pe care este dispus să o susțină în mod politic în fața Parlamentului, cu toate consecințele procedurii de angajare a răspunderii, inclusiv posibilitatea respingerii prin moțiune de cenzură. Orice text adoptat fără o astfel de reconfirmare din partea Guvernului este lipsit de legitimitatea constituțională specifică procedurii de la art. 114 din Constituție și transformă reexaminarea într-o procedură legislativă autonomă, care nu are niciun temei constituțional. În concluzie, soluția adoptată de Birourile permanente reunite, prin care proiectul reexaminat este trimis în procedura ordinară fără o nouă angajare a răspunderii de către Guvern, încalcă art. 114 și 147 din Constituție, generează o *lex tertia* neconstituțională și golește de conținut instituția angajării răspunderii Guvernului, lipsind membrii Parlamentului de dreptul de a formula o moțiune de cenzură asupra formei finale a proiectului.

9. Se mai susține că legea criticată are un impact bugetar semnificativ, întrucât modifică un vast ansamblu de acte legislative din sfera fiscală, bugetară, financiară și de disciplină economică, intervenind asupra procedurii fiscale, asupra relațiilor dintre contribuabili și administrația fiscală, asupra eșalonărilor la plată, executării silite, modalităților de plată și a obligațiilor autorităților publice locale. Prin natura și întinderea sa, acest proiect este comparabil, sub aspectul impactului asupra finanțelor publice, cu o lege bugetară sau cu o lege de politică fiscală generală, având consecințe asupra veniturilor, cheltuielilor și echilibrelor macroeconomice ale statului. Într-o asemenea situație, devin pe deplin aplicabile exigențele art. 1 alin. (5) din Constituție, coroborat cu obligațiile legale prevăzute de Legea responsabilității fiscal-bugetare nr. 69/2010, în special cele care impun solicitarea și obținerea opiniei Consiliului Fiscal cu privire la impactul bugetar al proiectului și al tuturor amendamentelor adoptate în procedura parlamentară.

10. Se subliniază rolul Consiliului Fiscal și se precizează că legea criticată a suferit numeroase modificări pe parcursul procedurii parlamentare, inclusiv amendamente admise în comisiile de specialitate, unele dintre acestea schimbând în mod radical regimul eșalonărilor la plată, al executării silite, al criteriilor de inactivitate fiscală, al obligațiilor contribuabililor, precum și regimul juridic al conturilor de plăți, al modalităților moderne de plată și al funcționării operatorilor economici. Toate aceste modificări au un impact direct asupra veniturilor bugetului general consolidat, asupra fluxurilor financiare dintre stat și contribuabili, asupra disciplinei financiare locale și asupra gradului de conformare fiscală. Într-un asemenea context, devin aplicabile dispozițiile art. 53 alin. (2) lit. f) din Legea nr. 69/2010, potrivit căreia Consiliul Fiscal are obligația legală de a emite opinii cu privire la impactul financiar al tuturor proiectelor de acte normative cu implicații bugetare, precum și cu privire la toate amendamentele adoptate în procedura parlamentară.

11. Atât Guvernul, cât și Parlamentul au obligația să solicite opinia Consiliului Fiscal înainte de adoptarea legii. Lipsa unei asemenea opinii, în special în cazul amendamentelor adoptate pe parcursul dezbaterilor parlamentare, constituie o încălcare gravă a art. 1 alin. (5) din Constituție. Se apreciază că Legea nr. 69/2010 instituie o obligație imperativă ca orice act normativ cu impact bugetar să fie însoțit de o evaluare independentă, astfel încât decizia legislativă să se bazeze pe date reale, pe evaluări riguroase ale impactului și pe respectarea regulilor fiscale interne și europene. Această obligație are un caracter constituțional derivat, întrucât decurge din principiul legalității, din cerințele statului de drept și din obligațiile României privind disciplina fiscal-bugetară asumate prin art. 148 din Constituție și prin normele UE privind sustenabilitatea finanțelor publice.

12. Se consideră că lipsa opiniei Consiliului Fiscal asupra amendamentelor aprobate și asupra legii adoptate indică faptul că Parlamentul a adoptat un act normativ a cărui fundamentare bugetară nu a fost verificată, al cărui impact nu a fost evaluat în mod independent și a cărui sustenabilitate fiscală nu este confirmată de organismul specializat în acest domeniu. Aceasta reprezintă o încălcare a standardelor de calitate a legiferării, a principiului dialogului instituțional și a exigențelor ce revin autorităților publice în materia gestionării finanțelor publice. Ignorarea obligației de a solicita opinia Consiliului Fiscal reprezintă nu doar o încălcare formală a unei proceduri legale, ci și o lezare a principiului securității juridice și a disciplinei financiare.

13. Se învederează că, prin amplexarea modificărilor sale și prin impactul semnificativ asupra veniturilor și cheltuielilor publice, legea analizată trebuia să fie supusă avizării Consiliului Fiscal atât în forma inițială, cât și după adoptarea amendamentelor. Nerespectarea acestei proceduri determină încălcarea principiului legalității, a responsabilității fiscal-bugetare și a cerințelor constituționale privind calitatea legii.

14. Având în vedere ansamblul criticilor de neconstituționalitate formulate, se apreciază că legea analizată a fost adoptată cu nerespectarea unor exigențe constituționale fundamentale care privesc înseși structura și funcționarea autorităților publice. Încălcarea procedurii stabilite de art. 114 din Constituție, prin deturnarea mecanismului angajării răspunderii Guvernului și înlocuirea acestuia cu o procedură ordinară ulterioară, precum și nesocotirea obligației legale imperative de a solicita opinia Consiliului Fiscal asupra proiectului și asupra tuturor amendamentelor cu impact bugetar afectează grav principiile legalității, loialității constituționale și separației puterilor în stat. Acceptarea unui asemenea mod de legiferare ar crea un precedent periculos,

prin care orice lege adoptată prin angajarea răspunderii ar putea fi ulterior modificată în procedura ordinară, transformând reexaminarea într-un mecanism paralel, lipsit de bază constituțională, și ar permite legiuitorului să eludeze cu ușurință obligația de fundamentare fiscală, afectând sustenabilitatea și transparența finanțelor publice.

15. În conformitate cu dispozițiile art. 16 alin. (2) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, obiecția de neconstituționalitate a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, precum și Guvernului, pentru a transmite punctele lor de vedere.

16. **Președintele Camerei Deputaților** apreciază că obiecția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

17. Din perspectiva procedurii legislative urmate, ambele Camere ale Parlamentului s-au exprimat în ședință comună asupra dispozițiilor declarate neconstituționale prin Decizia Curții Constituționale nr. 481 din 20 octombrie 2025, potrivit competențelor și cu respectarea regulamentelor parlamentare. Astfel, legea criticată a parcurs în mod corect, complet, regulamentar și constituțional întreaga procedură impusă de procesul legislativ. Parlamentul a reexaminat legea conform art. 147 alin. (2) din Constituție, dispoziție obligatorie, care are scopul de a pune legea în acord cu decizia Curții Constituționale. Invocându-se jurisprudența Curții Constituționale cu privire la angajarea răspunderii Guvernului, se arată că Parlamentul este unica autoritate legiuitoare, care își exercită prerogativele de control atât prin procedura de aprobare sau respingere a ordonanțelor, cât și prin aprobarea sau respingerea motiunii de cenzură, în cazul angajării răspunderii Guvernului pentru un proiect de lege, iar în temeiul prevederilor art. 59 din Regulamentul activităților comune ale Camerei Deputaților și Senatului, în cazul în care Curtea Constituțională constată că unul sau mai multe articole dintr-o lege adoptată în plenul celor două Camere nu sunt constituționale, birourile permanente vor sesiza în fond cele două comisii juridice și, pentru avize, comisiile în a căror competență intră materia reglementată de respectiva lege. Comisiile sesizate vor reexamina numai dispozițiile constatate ca fiind neconstituționale, pentru a le pune de acord cu decizia Curții Constituționale, și, în măsura în care se impune, vor corela celelalte dispoziții ale legii ca operațiune de tehnică legislativă. Totodată, art. 147 alin. (2) din Constituția României, republicată, obligă Parlamentul, în cazurile de neconstituționalitate care privesc legile, înainte de promulgare să reexamineze dispozițiile respective pentru punerea de acord cu decizia Curții Constituționale. Astfel că aceste dispoziții constituționale și cele regulamentare sunt corect aplicabile în speță în procedura de reexaminare ca urmare a Deciziei Curții Constituționale nr. 481 din 20 octombrie 2025, fiind modificate doar acele dispoziții declarate neconstituționale, precum și cele care necesitau corelarea cu celelalte dispoziții. Astfel, se apreciază că actul normativ criticat respectă prevederile art. 1 alin. (4) și (5) și ale art. 114 din Constituție.

18. În ceea ce privește criticile referitoare la nesocotirea obligației legale de solicitare a opiniei Consiliului Fiscal, se menționează că Legea nr. 69/2010 nu impune solicitarea în mod obligatoriu a opiniei Consiliului Fiscal și că, în lipsa solicitării acesteia, nu se poate susține că a fost încălcat art. 1 alin. (5) din Constituție raportat la art. 53 alin. (2) lit. e) și f) din Legea nr. 69/2010. În consecință, legea criticată nu încalcă dispozițiile art. 1 alin. (5) din Constituție, deoarece neîndeplinirea obligației de a solicita opinia Consiliului Fiscal nu afectează constituționalitatea legii.

19. **Guvernul** apreciază că obiecția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

20. În ceea ce privește critica de neconstituționalitate ce vizează încălcarea procedurii constituționale de legiferare prin deturnarea procedurii angajării răspunderii Guvernului, se arată că, potrivit normelor constituționale, în cazul legilor cu privire la care s-a exercitat controlul de neconstituționalitate înainte de promulgare, revin Parlamentului competența și, totodată, obligația de a reexamina dispozițiile respective pentru punerea lor în acord cu decizia Curții Constituționale. Astfel, în lipsa altor dispoziții de rang constituțional prin care să se instituie o derogare de la normele mai sus enunțate, se apreciază că sunt neîntemeiate criticile mai sus enunțate.

21. În ceea ce privește critica referitoare la adoptarea proiectului cu nesocotirea obligației legale de solicitare a opiniei Consiliului Fiscal se precizează că, potrivit jurisprudenței Curții Constituționale, Consiliul Fiscal nu este o autoritate publică de rang constituțional, iar legea nu reglementează caracterul obligatoriu al solicitării opiniei acestuia, spre deosebire de avizul Consiliului Economic și Social, care este consultat în mod obligatoriu în domeniile sale de competență.

22. **Președintele Senatului** nu a comunicat punctul său de vedere asupra obiecției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând obiecția de neconstituționalitate, punctele de vedere ale președintelui Camerei Deputaților și Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, dispozițiile legii criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

23. **Obiectul controlului de constituționalitate** îl constituie Legea privind stabilirea unor măsuri de redresare și eficientizare a resurselor publice și pentru modificarea și completarea unor acte normative.

24. Textele constituționale invocate în susținerea obiecției de neconstituționalitate sunt cele ale art. 1 alin. (4) și (5) privind principiul separației puterilor în stat și principiul legalității, ale art. 114 privind angajarea răspunderii Guvernului și ale art. 147 privind deciziile Curții Constituționale.

(1) **Admisibilitatea obiecției de neconstituționalitate**

25. În prealabil examinării obiecției de neconstituționalitate, Curtea are obligația verificării condițiilor de admisibilitate ale acesteia, prin prisma titularului dreptului de sesizare, a termenului în care acesta este îndrituit să sesizeze instanța constituțională, precum și a obiectului controlului de constituționalitate.

26. Dacă primele două condiții se referă la regularitatea sesizării instanței constituționale, din perspectiva legalei sale sesizări, cea de-a treia vizează stabilirea sferei sale de competență, astfel încât urmează să fie cercetate în ordinea antereferită, iar constatarea neîndeplinirii uneia dintre ele are efecte dirimante, făcând inutilă analiza celorlalte condiții (Decizia nr. 66 din 21 februarie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 213 din 9 martie 2018, paragraful 38).

27. Astfel, obiecția de neconstituționalitate îndeplinește condiția de admisibilitate prevăzută de art. 146 lit. a) teza întâi din Constituție, sub aspectul titularului dreptului de sesizare, întrucât a fost formulată de un număr de 28 de senatori.

28. Cu privire la termenul în care poate fi sesizată instanța de contencios constituțional, potrivit art. 15 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, acesta este de 5 zile de la data depunerii legii adoptate la secretarii generali ai celor două Camere ale Parlamentului, respectiv de 2 zile, începând de la același

moment, dacă legea a fost adoptată în procedură de urgență. Totodată, în temeiul art. 146 lit. a) teza întâi din Legea fundamentală, Curtea Constituțională se pronunță asupra constituționalității legilor înainte de promulgarea acestora, care, potrivit art. 77 alin. (1) teza a doua din Constituție, se face în termen de cel mult 20 de zile de la primirea legii adoptate de Parlament, iar, potrivit art. 77 alin. (3) din Constituție, în termen de cel mult 10 zile de la primirea legii adoptate după reexaminare.

29. Legea privind stabilirea unor măsuri de redresare și eficientizare a resurselor publice și pentru modificarea și completarea unor acte normative a fost adoptată prin angajarea răspunderii Guvernului în fața Camerei Deputaților și Senatului, în ședință comună. În cadrul acestei proceduri a fost depusă o moțiune de cenzură, care a fost dezbătută în data de 7 septembrie 2025, fără însă a întruni majoritatea de voturi necesară pentru adoptare. Potrivit art. 114 alin. (3) din Constituție, dacă Guvernul nu a fost demis, proiectul de lege prezentat se consideră adoptat. În aceste condiții, la 8 și 9 septembrie 2025, cu privire la legea astfel adoptată au fost formulate două obiecții de neconstituționalitate, ce au format obiectul dosarelor Curții Constituționale nr. 4.030A/2025 și nr. 4.058A/2025, conexe prin încheierea pronunțată de Curtea Constituțională la data de 24 septembrie 2025. Prin Decizia nr. 481 din 20 octombrie 2025, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1041 din 11 noiembrie 2025, Curtea Constituțională a admis obiecția de neconstituționalitate și a constatat că dispozițiile art. XVII [cu referire la sintagma „*inclusiv pentru detecția comportamentului disimulat realizată prin utilizarea tehnicii poligraf*” din cuprinsul art. 5³ alin. (5) și la art. 5³ alin. (6) fraza întâi], ale art. XIX [cu referire la sintagma „*inclusiv pentru detecția comportamentului disimulat realizată prin utilizarea tehnicii poligraf*” din cuprinsul art. 31³ alin. (1)] și ale art. XX [cu referire la sintagma „*inclusiv pentru detecția comportamentului disimulat realizată prin utilizarea tehnicii poligraf*” din cuprinsul art. 20 alin. (2)] din Legea privind stabilirea unor măsuri de redresare și eficientizare a resurselor publice și pentru modificarea și completarea unor acte normative sunt neconstituționale. De asemenea, prin aceeași decizie, a respins, ca neîntemeiată, obiecția de neconstituționalitate și a constatat că Legea privind stabilirea unor măsuri de redresare și eficientizare a resurselor publice și pentru modificarea și completarea unor acte normative, în ansamblul său, precum și dispozițiile art. I pct. 1-4 și pct. 7-25, ale art. II pct. 1-5, ale art. III pct. 1-10, ale art. IV-art. IX, ale art. XII pct. 1-14 și pct. 16-51, ale art. XV pct. 1 și 2, ale art. XVI, ale art. XVII [cu referire la celelalte dispoziții față de cele constatate neconstituționale], ale art. XVIII, ale art. XIX [cu referire la celelalte dispoziții față de cele constatate neconstituționale], ale art. XX [cu referire la celelalte dispoziții față de cele constatate neconstituționale], ale art. XXI pct. 1-4, ale art. XXII, ale art. XXIV pct. 1-3, ale art. XXIX pct. 1-52, ale art. XXXII, ale art. XXXIII și ale art. XXXVIII din lege sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

30. În urma reexaminării dispozițiilor constatate ca fiind neconstituționale pentru punerea lor de acord cu decizia anterioară a Curții Constituționale, Parlamentul, în ședință comună, la data de 18 noiembrie 2025 a adoptat legea analizată în condițiile art. 147 alin. (2), cu respectarea prevederilor art. 65 alin. (2) și ale art. 76 alin. (1) din Constituție, potrivit formulei de atestare a legalității adoptării legii. La aceeași dată, legea a fost depusă la secretarul general al Camerei Deputaților și, respectiv, al Senatului în vederea exercitării dreptului de sesizare a Curții

Constituționale, iar la 19 noiembrie 2025 a fost formulată prezenta obiecție de neconstituționalitate. În aceste condiții, Curtea constată că obiecția de neconstituționalitate a fost formulată în interiorul termenului de protecție stabilit de art. 15 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, astfel că aceasta este admisibilă (a se vedea în acest sens și Decizia Curții Constituționale nr. 67 din 21 februarie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 223 din 13 martie 2018, paragraful 70, prima ipoteză).

31. Sub aspectul obiectului sesizării, Curtea constată că aceasta vizează o lege care nu a fost încă promulgată, astfel că poate forma obiectul controlului de constituționalitate prevăzut de art. 146 lit. a) teza întâi din Constituție.

32. În consecință, Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. a) din Constituție, precum și ale art. 1, 10, 15 și 18 din Legea nr. 47/1992, republicată, să soluționeze obiecția de neconstituționalitate.

(2) Analiza obiecției de neconstituționalitate

(2.1) Critica privind procedura de reexaminare a legii

33. Curtea observă că autorii obiecției de neconstituționalitate critică procedura de adoptare a unei legi care a făcut obiectul reexaminării în temeiul art. 147 alin. (2) din Constituție, în condițiile în care forma inițială a acesteia a fost adoptată prin procedura angajării răspunderii Guvernului. Se consideră că, în virtutea principiului simetriei juridice, legea reexaminată trebuie adoptată tot prin angajarea răspunderii Guvernului.

34. În jurisprudența sa (Decizia nr. 357 din 22 iulie 2025, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 698 din 25 iulie 2025, paragrafele 110-113), Curtea a statuat că, potrivit art. 61 alin. (1) teza a doua din Constituție, Parlamentul este unica autoritate legiuitoare a țării. Constituția prevede, totodată, două instrumente la dispoziția Guvernului, care îi permit să intre în sfera de reglementare primară a relațiilor sociale — fie prin angajarea răspunderii sale în fața Parlamentului, în condițiile art. 114, fie prin emiterea de ordonanțe, respectiv ordonanțe de urgență, în condițiile art. 115. Câtă vreme utilizarea acestor instrumente se realizează în conformitate cu cadrul constituțional de referință, este respectat rolul Parlamentului, configurat de art. 61 din Constituție (Decizia nr. 29 din 29 ianuarie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 128 din 19 februarie 2020, paragraful 28).

35. Adoptarea unui proiect de lege pe calea angajării răspunderii Guvernului este o procedură legislativă parlamentară. Adoptarea proiectului de lege elaborat de Guvern pe calea acestei proceduri respectă regulile specifice procedurii ordinare de adoptare a legii, cu unele excepții (suprimarea dezbaterilor în comisii și în plen), ceea ce nu duce la caracterizarea ca exclusiv guvernamental a mecanismului de promovare a proiectului de lege (Decizia nr. 298 din 29 martie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 372 din 28 aprilie 2006).

36. Guvernul își poate angaja răspunderea politică pentru un proiect de lege, iar acesta se consideră adoptat dacă Guvernul nu a fost demis. Angajarea răspunderii este o procedură mixtă, de control parlamentar, întrucât permite inițierea unei moțiuni de cenzură, și de legiferare, deoarece proiectul de lege în legătură cu care Guvernul își angajează răspunderea se consideră adoptat, dacă o asemenea moțiune nu a fost depusă sau, fiind inițiată, a fost respinsă. Prevederea constituțională nu distinge cu privire la natura proiectului de lege respectiv. Rezultă că acesta poate fi de natura legilor organice sau a legilor ordinare, cu excluderea legii constituționale de revizuire a Constituției. S-a mai arătat că art. 114 din Constituție instituie o procedură specifică de adoptare a legii, diferită de aceea reglementată de

secțiunea a 3-a „Legiferarea” din capitolul I al titlului III din Constituție, justificată prin faptul că riscul căderii Guvernului compensează transformarea proiectului în lege, eludând procedura legislativă parlamentară (Decizia nr. 34 din 17 februarie 1998, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 88 din 25 februarie 1998).

37. Curtea a statuat că angajarea răspunderii Guvernului este o procedură parlamentară simplificată de adoptare a unei legi (Decizia nr. 375 din 6 iulie 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 591 din 8 iulie 2005).

38. Curtea a reținut că angajarea răspunderii Guvernului este o procedură complexă ce implică raporturi de natură mixtă, deoarece, pe de o parte, prin conținutul său este un act ce emană de la executiv și, pe de altă parte, prin efectul său, fie produce un act de legiferare, fie determină demiterea Guvernului. Așa fiind, angajarea răspunderii asupra unui proiect de lege reprezintă o modalitate legislativă indirectă de adoptare a unei legi, care, neurmând procedura parlamentară obișnuită, este practic adoptată tacit în absența dezbaterilor, Guvernul ținând cont sau neținând cont de amendamentele făcute.

39. Curtea a statuat că decizia Guvernului de a-și angaja răspunderea nu poate fi cenzurată de Parlament sub aspectul oportunității sale, însă, la nivelul Parlamentului, în condițiile procedurale stabilite prin Constituție și Regulamentul activităților comune ale Camerei Deputaților și Senatului, se poate depune și vota o moțiune de cenzură care are drept efect demiterea Guvernului. Moțiunea de cenzură se constituie într-un instrument de natură constituțională pus la îndemâna Parlamentului în vederea realizării controlului parlamentar asupra activității Guvernului (Decizia nr. 1.525 din 24 noiembrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 818 din 7 decembrie 2010).

40. Potrivit art. 77 alin. (2) și art. 147 alin. (2) din Constituție, *„Înainte de promulgare, Președintele poate cere Parlamentului, o singură dată, reexaminarea legii”*, respectiv *„În cazurile de neconstituționalitate care privesc legile, înainte de promulgarea acestora, Parlamentul este obligat să reexamineze dispozițiile respective pentru punerea lor de acord cu decizia Curții Constituționale”*. Cele două texte constituționale stabilesc, în mod expres, în competența Parlamentului efectuarea operațiunii de reexaminare a legii fie la solicitarea Președintelui României, fie pentru punerea de acord a dispozițiilor constatate ca fiind neconstituționale cu decizia Curții Constituționale.

41. Reexaminarea realizată conform art. 147 alin. (2) din Constituție presupune deschiderea de drept a procedurii de reexaminare a legii de către Parlament pentru punerea de acord a prevederilor neconstituționale cu decizia Curții Constituționale. În cadrul acestei proceduri, Parlamentul poate modifica și alte prevederi legale numai dacă acestea se găsesc într-o legătură indisolubilă cu dispozițiile declarate ca fiind neconstituționale, pentru a asigura caracterul unitar al reglementării, și, în măsura în care se impune, va recorela celelalte dispoziții ale legii ca operațiune de tehnică legislativă, fără a putea aduce alte modificări de substanță legii în cauză (Decizia nr. 33 din 23 ianuarie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 146 din 15 februarie 2018, paragraful 187, sau Decizia nr. 334 din 10 mai 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 455 din 31 mai 2018, paragraful 32). Similar, cererea de reexaminare formulată conform art. 77 alin. (2) din Constituție are drept efect redeschiderea procedurii legislative, însă numai în limitele cererii de reexaminare (Decizia

nr. 63 din 13 februarie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 201 din 6 martie 2018, paragraful 47). Parlamentul trebuie să reexamineze toate textele de lege la care face referire cererea Președintelui României, precum și pe cele care au legătură cu acestea, asigurându-se succesiunea logică a ideilor și coerența reglementării. În acest context se impune să fie modificate chiar și unele dispoziții ale legii care nu au fost în mod expres cuprinse în cererea de reexaminare, dar care sunt în mod indisolubil legate de acestea (Decizia nr. 63 din 13 februarie 2018, precitată, paragraful 46). De asemenea, Curtea a reținut că cererea de reexaminare formulată de Președintele României nu este obligatorie pentru Parlament, spre deosebire de decizia de neconstituționalitate (Decizia nr. 334 din 10 mai 2018, precitată, paragraful 32).

42. Cu alte cuvinte, cele două texte constituționale antereferte reglementează redeschiderea procedurii de legiferare în limitele mai sus arătate, fără să stabilească vreo distincție în privința procedurii de urmat pentru reexaminarea unei legi care a fost adoptată în procedura generală de legiferare sau prin angajarea răspunderii Guvernului. Cele două texte constituționale indică subiectul de drept care trebuie să examineze cererea de reexaminare sau să pună dispozițiile constatate ca fiind neconstituționale de acord cu decizia Curții Constituționale, indiferent de procedura folosită pentru adoptarea legii. Ca atare, legiuitorul nu este ținut să adopte legea reexaminată prin mijlocirea aceluiași procedeu de legiferare utilizat inițial, ci să redeschidă procedura de legiferare în limitele cererii de reexaminare/remedierii aspectelor de neconstituționalitate constatate și să procedeze la examinarea și evaluarea acestora. Totodată, nici din cuprinsul art. 114 din Constituție nu se poate deduce că, în corelare cu art. 77 alin. (2) și cu art. 147 alin. (2) din Constituție, Guvernul ar trebui să își angajeze încă odată răspunderea sa (asupra legii reexaminată) în fața Parlamentului cu întregul mecanism aferent acestei proceduri.

43. Având în vedere cele expuse, Curtea constată că principiul simetriei juridice, invocat de autorii obiecției de neconstituționalitate, nu este incident în cauza de față, prevederile constituționale analizate reglementând desfășurarea procedurii de reexaminare într-o manieră clară și neechivocă. De altfel, în aplicarea normelor constituționale, art. 13 pct. 11 din Regulamentul activităților comune ale Camerei Deputaților și Senatului prevede adoptarea legii reexaminată în ședință comună.

44. Totodată, Curtea observă că legea reexaminată nu este o lege nouă față de cea inițial adoptată, ci este vorba despre aceeași lege care a fost îmbunătățită din punct de vedere normativ și racordată la prevederile Constituției, după caz.

45. De altfel, într-o situație identică, prin Decizia nr. 419 din 18 iulie 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 653 din 22 iulie 2005, și Decizia nr. 975 din 7 iulie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 568 din 11 august 2010, Curtea a validat constituționalitatea unei legi reexaminată în ședința comună a celor două Camere, procedură desfășurată ca urmare a constatării neconstituționalității unor prevederi din cuprinsul legii adoptate prin procedura angajării răspunderii Guvernului.

46. Prin urmare, critica de neconstituționalitate raportată la art. 1 alin. (5), art. 114 și 147 din Constituție este neîntemeiată. Totodată, art. 1 alin. (4) din Constituție, invocat în susținerea obiecției de neconstituționalitate, nu are incidență în cauză și nici nu este motivată proclamată sa încălcare.

(2.2) Critica privind nesolicitarea opiniei Consiliului Fiscal

47. Potrivit jurisprudenței Curții Constituționale, după adoptarea legii în procedura de reexaminare, pot forma obiectul controlului *a priori* de constituționalitate numai dispozițiile legale supuse unor intervenții legislative în procedura de reexaminare, precum și procedura de adoptare a legii în urma cererii de reexaminare, cu titlu exemplificativ, reținându-se cvorumul de ședință, majoritatea de vot sau ordinea de sesizare a Camerelor Parlamentului. În măsura în care titularii dreptului de sesizare a Curții Constituționale prevăzuți la art. 146 lit. a) teza întâi din Constituție formulează o obiecție de neconstituționalitate fără a contesta diferența specifică dintre varianta redacțională a legii reexaminată și cea inițială a legii, Curtea urmează să constate inadmisibilitatea acesteia (a se vedea Decizia nr. 334 din 10 mai 2018, paragraful 32, precum și, în același sens, Decizia nr. 975 din 7 iulie 2010, precitată, Decizia nr. 252 din 19 aprilie 2018,

publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 399 din 9 mai 2018, paragraful 129). Obiecția de neconstituționalitate care vizează critici de neconstituționalitate ce nu privesc nici adoptarea legii în procedura de reexaminare și nici dispozițiile legale introduse după reexaminare este inadmisibilă (Decizia nr. 532 din 18 iulie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 677 din 3 august 2018, paragraful 26, Decizia nr. 372 din 17 iunie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 542 din 24 iunie 2020, paragraful 57).

48. Ca atare, nesolicitarea opiniei Consiliului Fiscal este irelevantă în cauză, având în vedere că această critică nu vizează nici procedura reexaminării în sine și nici textele legale supuse acestei proceduri, ci reprezintă o critică cu caracter general privitoare la legea în ansamblul său. Prin urmare, legea criticată nu încalcă art. 1 alin. (5) din Constituție.

49. Pentru considerentele arătate, în temeiul art. 146 lit. a) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 11 alin. (1) lit. A.a), al art. 15 alin. (1) și al art. 18 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, obiecția de neconstituționalitate și constată că Legea privind stabilirea unor măsuri de redresare și eficientizare a resurselor publice și pentru modificarea și completarea unor acte normative este constituțională în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Președintelui României și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 10 decembrie 2025.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

ELENA-SIMINA TĂNĂSESCU

Prim-magistrat-asistent,
Benke Károly

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329
C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCPMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro

Relații cu publicul: șos. Panduri nr. 1, bloc P33, sectorul 5, București; 050651.

Tel. 021.401.00.73, 021.401.00.78/79/83.

Pentru publicări, încărcăți actele pe site, la: <https://www.monitoruloficial.ro>, secțiunea Publicări.

